

Lechosław Rauhut

Smolugi, gm. Dziadkowice, woj. białostockie

Informator Archeologiczny : badania 12, 254

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SMOLUGI, gm. Dziadkowice
woj. białostockie

Państwowe Muzeum
Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadził dr Lechosław Rauhut.
Finansowało PMA w Warszawie. Czwarty
sezon badań. Cmentarzysko z grobami
w obudowach kamiennych z XII-XIII wieku.

Prace podjęte w bieżącym sezonie po dwuletniej przerwie objęły środkową i częściowo zachodnią partię cmentarzyska na zachód od obszaru zbadanego w 1975 r. Część środkowa cmentarzyska, zgodnie z wcześniejszymi obserwacjami, jest doszczętnie wyrabowana z kamieni. Znajdujące się tu wyniesienie w kształcie płaskiego kopca, zbadane w połowie, posiada jądro ułożone z kamieni wyrabowanych z grobów. Jak można wstępnie przypuszczać, jest to fundament współczesnej budowli drewnianej, być może wiatraka.

Na zbadanym terenie większość grobów jest prawie całkowicie zniszczonych. Dobrze zachowaną enklawę odkryto w południowej części badanego terenu, gdzie zachowały się nienaruszone groby. Uwagę zwraca fakt, że bruki nakryte były warstwą małych kamieni, a kamienie właściwych bruków wielokrotnie przykrywały kamieniem obstaw. Podobnie jak w poprzednich sezonach odkryto kilka rzędów grobów orientowanych PnZ - PdW, przy czym nie stanowią one kontynuacji żadnego z rzędów zbadanych w poprzednich sezonach. Groby z obstawami z dużych kamieni narzutowych były zorientowane PdZ - PnW i posiadały 3-5 warstw bruków. Podobnie jak wszystkie dotąd odkryte, groby nie były zagłębione w ziemię a trumny, o czym świadczą gwoździe, były ustawiane na pierwotnej powierzchni. Mimo nie zachowania się kości szkieletów, układy przedmiotów inwentarzy wskazują, że zmarli byli chowani głowami w kierunku PdZ.

W skład inwentarzy grobowych wchodziły: topory, groty oszczepów, noże, krzemienie do krzesiw, krzesiwa, kabłączek esowaty, szpilka z kółkiem, sprzączki brązowe, kółka do pasa, pierścionki, paciorki szklane oraz przęśliki z różnego lupku. W grobach między kamieniami bruków i pod nimi wystąpiły ułamki ceramiki wczesnośredniowiecznej. Na powierzchni bruków stwierdzono drobne skorupy średniowieczne i nowożytnie. W oparciu o uzyskane materiały przyjęte datowanie cmentarzyska na połowę XII i XII wiek pozostaje bez zmian.

Tegoroczne badania dostarczyły danych odnośnie rozmiarów zniszczeń w środkowej i zachodniej części cmentarzyska i wykazały, że w większości przypadków, bez względu na stopień zniszczenia, groby zawierały prawie pełny inwentarz, nieco tylko przemieszczony.

Prace będą kontynuowane.